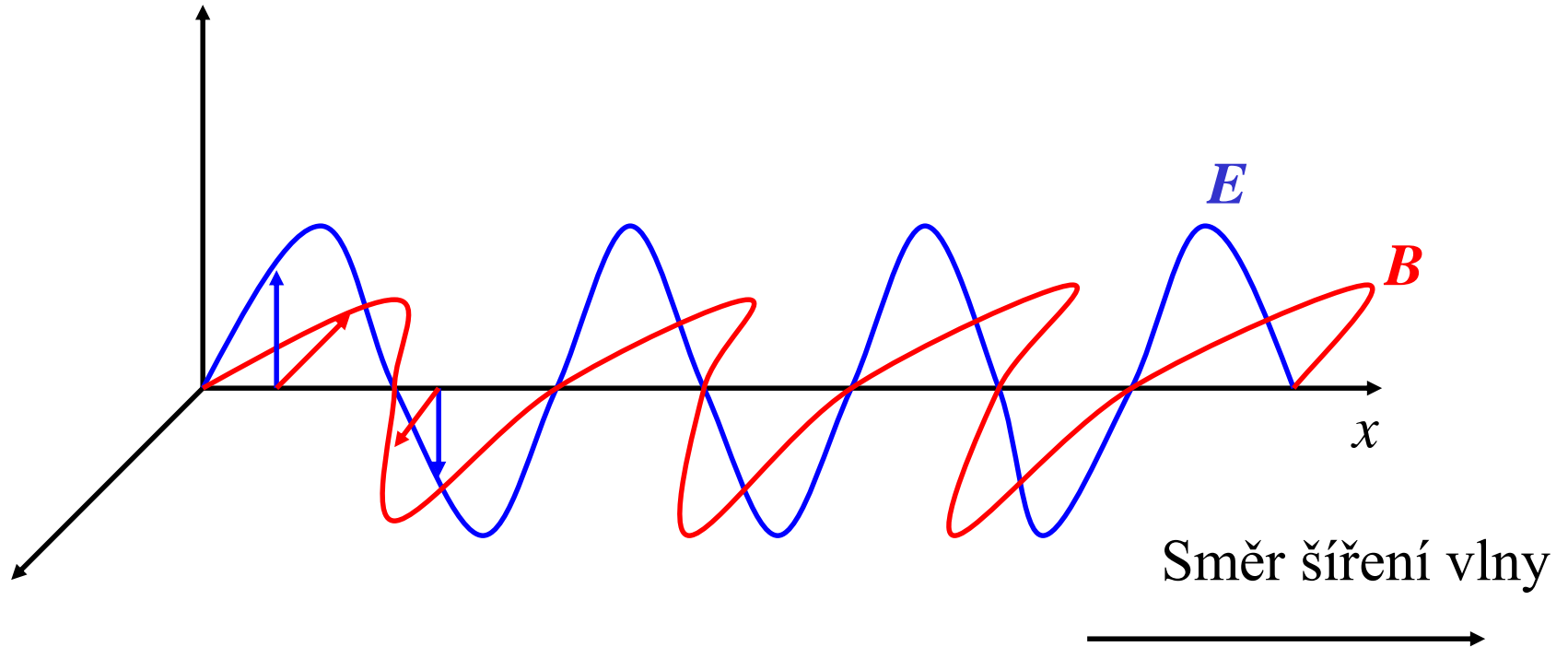

Světlo

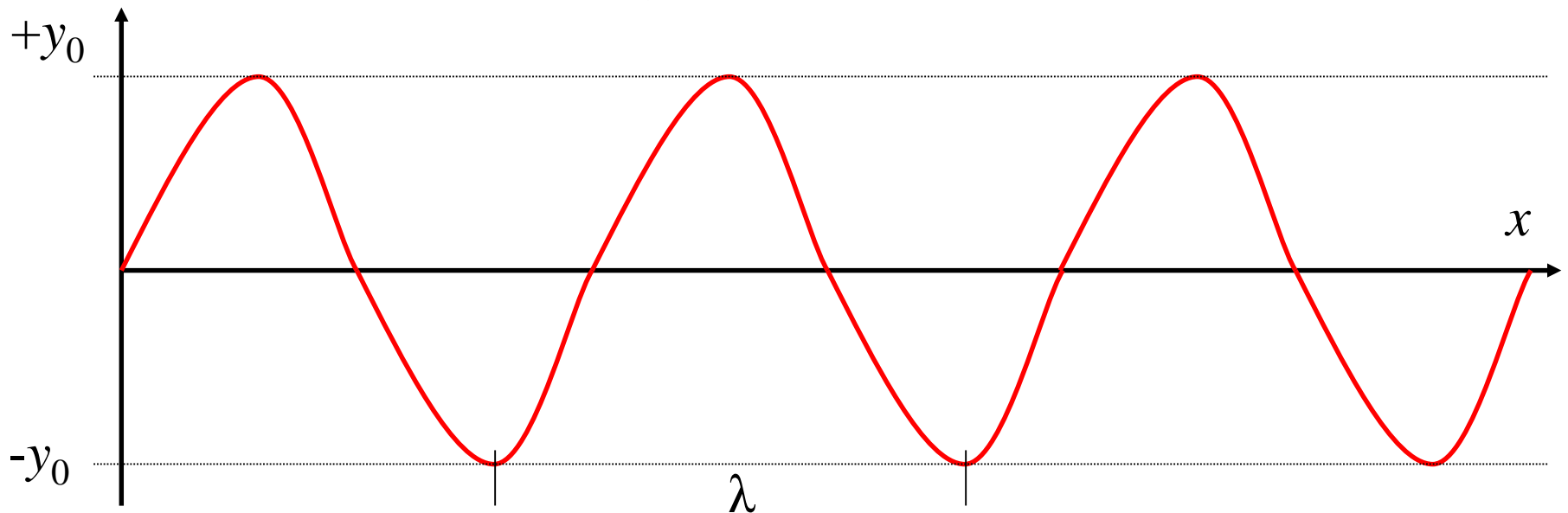
Elektromagnetické vlnění - příčné

Vlnění

- Fázová rychlost c , vlnový vektor $k = \omega/c$
- Amplituda y_0
- Polarizace

$$y = y_0 \sin(\omega t - kx)$$

Vlnová délka, fázová rychlost

Fázová rychlost

$$c = \frac{1}{\sqrt{\epsilon_r \mu_r \epsilon_0 \mu_0}} = \frac{c_0}{\sqrt{\epsilon_r \mu_r}} \leq c_0 = 300.000 \text{ km s}^{-1}$$

Permitivita vakua $\epsilon_0 = 8.854 \cdot 10^{-12} \text{ Fm}^{-1}$

Permeabilita vakua $\mu_0 = 4\pi \cdot 10^{-7} \text{ Hm}^{-1}$

Vlnová délka $\lambda = \frac{c}{f}$ frekvence f

Polarizace vlnění

- Podélná

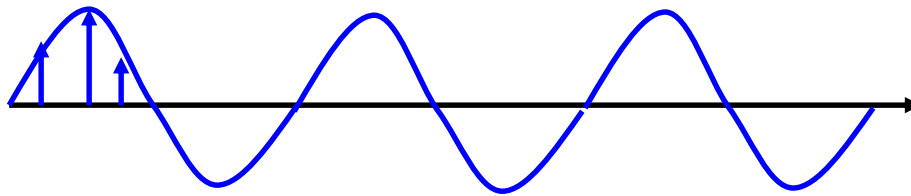

- Příčná

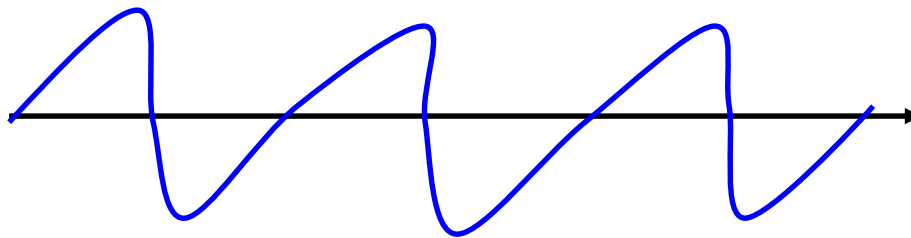

Polarizace světla

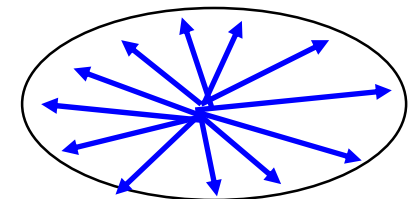
- Lineárně polarizované

- Kruhově polarizované

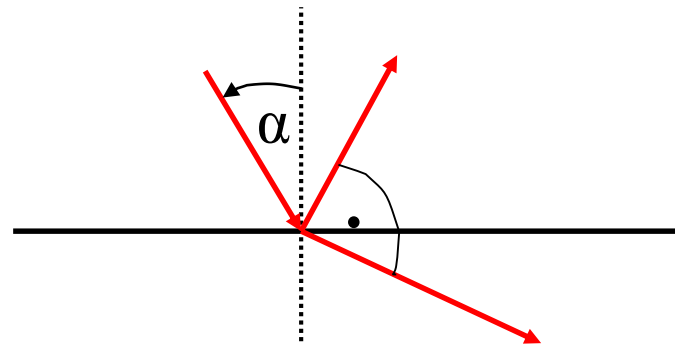

- Elipticky polarizované

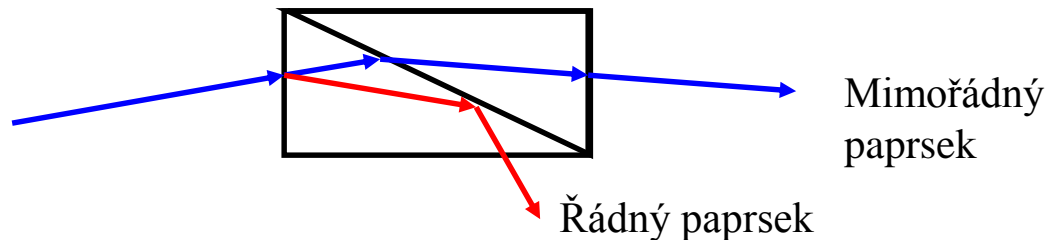
Polarizace

- Polarizační filtry
- Polarizace odrazem – lineární polarizace kolmo k rovině dopadu, zcela polarizované – Brewsterův úhel α

$$\tan(\alpha) = n$$

- Polarizace lomem
- dvojlom

Spektrum elmg. záření

	f [Hz]	λ [m]	E [eV]
Rádiové vlny	3000- $3 \cdot 10^8$	10^5 -1	10^{-11} - 10^{-6}
Mikrovlny	$3 \cdot 10^{11}$	10^{-3}	10^{-6} - 10^{-3}
Infrazáření	$4 \cdot 10^{14}$	$750 \cdot 10^{-9}$	10^{-3} - 1.6
Světlo	$7.5 \cdot 10^{14}$	$400 \cdot 10^{-9}$	1.6 - 3
UV záření	$6 \cdot 10^{15}$	$50 \cdot 10^{-9}$	3 - 25
RTG záření	10^{22}	10^{-14}	50 - 10^8
γ -záření	$> 10^{18}$	$< 10^{-10}$	> 10000

Vlnové délky světla

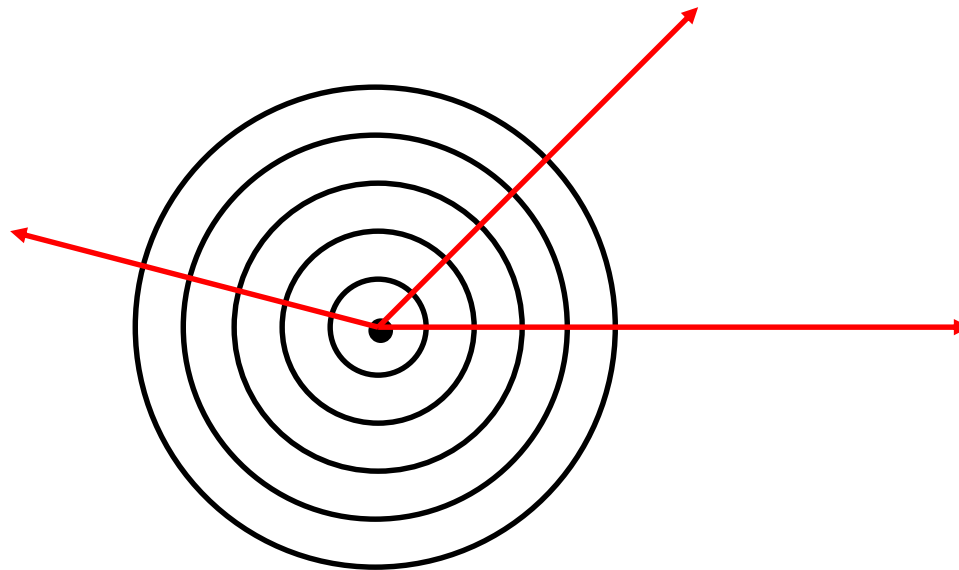
Červené	720-627nm	
Oranžové	627-589nm	
Žluté	589-566nm	
Zelené	566-495nm	
Modré	495-436nm	
Fialové	436-380nm	

Vlnoplocha, paprsek

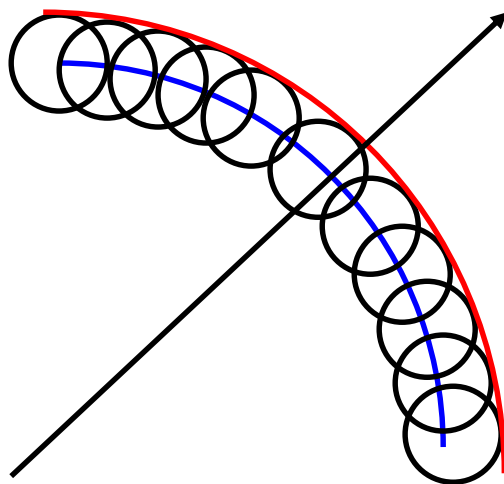
Vlnoplocha se šíří fázovou rychlostí c

Paprsek – kolmice k vlnoploše, směr k

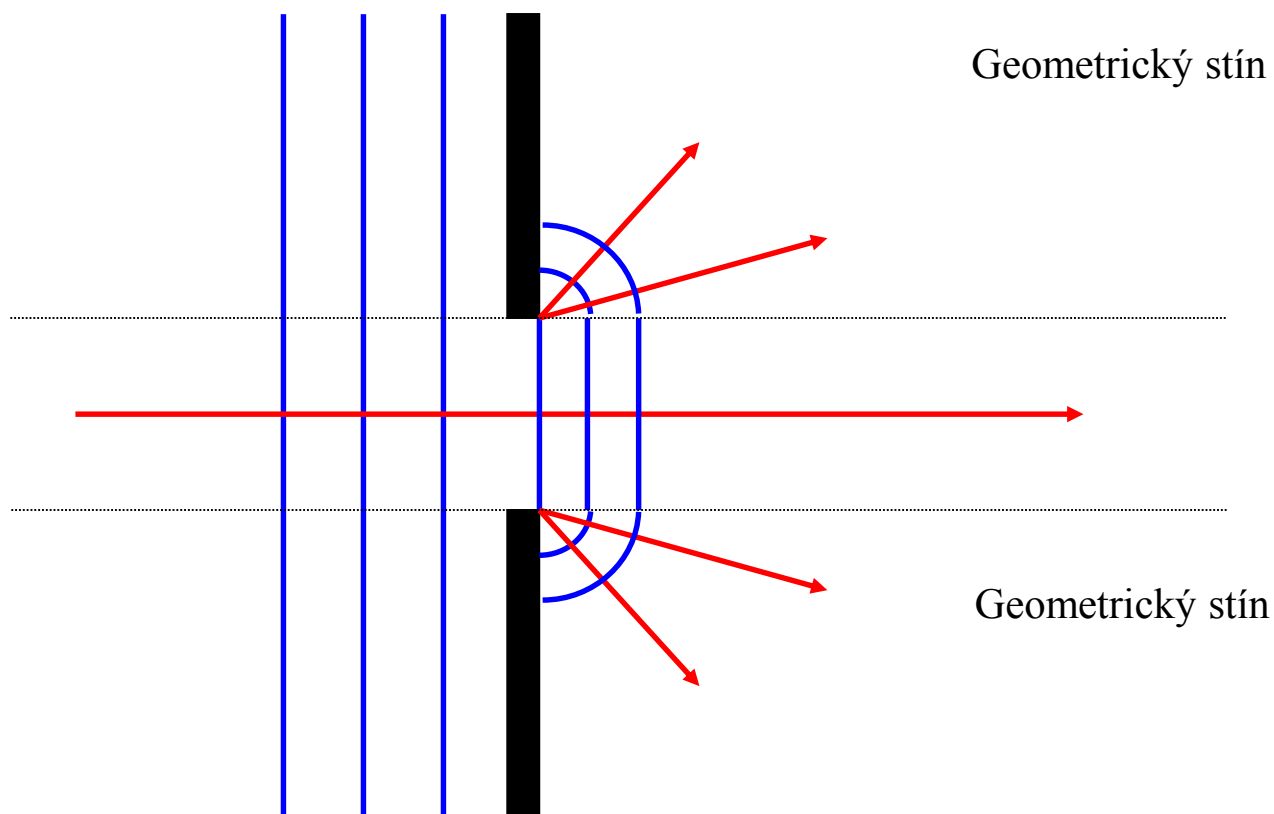
Huyghensův princip

Každé místo vlnoplochy se stává zdrojem dalšího vlnění. Výsledná vlnoplocha je obálkou těchto elementárních vlnoploch.

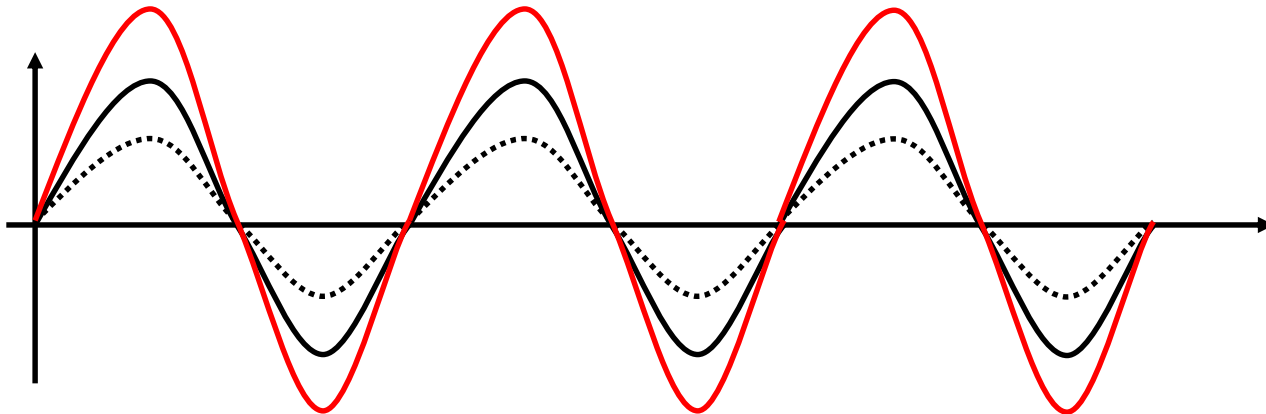
Ohyb vlnění na otvoru

Vlnění se šíří i do míst geometrického stínu

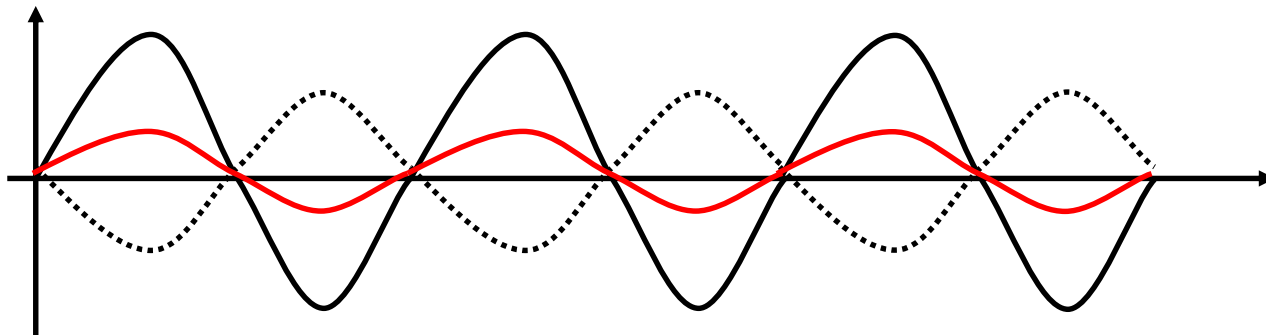

Interference

Maxima

Minima

Koherence světla

Podmínkou interference je stálý (časově neproměnný) fázový rozdíl mezi interferujícími vlnami

Koherentní vlny = mají stálý fázový rozdíl

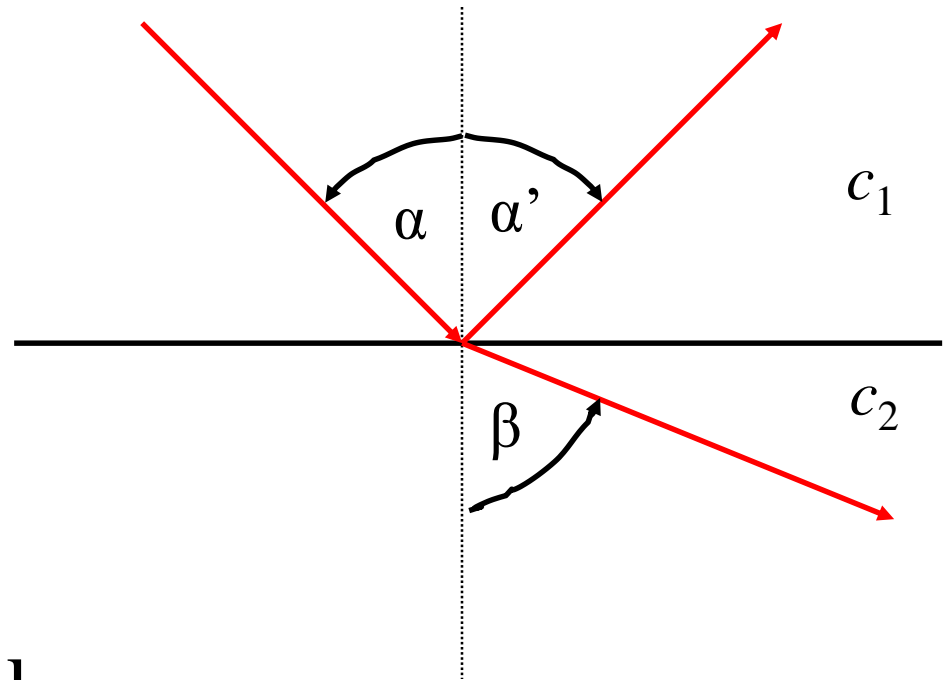
Světlo většiny zdrojů světla není koherentní, koherentní jsou pouze vlnoplochy vyzařované z blízkých bodů zdroje = koherentní délka

Laserové záření je koherentní a navíc téměř monochromatické, tj. laser má velkou koherentní délku!

Odraz a lom vlnění

Zákon odrazu

$$\alpha' = \alpha$$

Snellův zákon lomu

$$\frac{\sin \alpha}{\sin \beta} = \frac{c_1}{c_2}$$

Index lomu

- Absolutní

$$N = \frac{c_0}{c}$$

- Relativní

$$n = \frac{c_1}{c_2}$$

Disperze

Světlo různých vlnových délek se láme pod různým úhlem, index lomu závisí na vlnové délce

Příklad – voda

$\lambda=405\text{nm}$

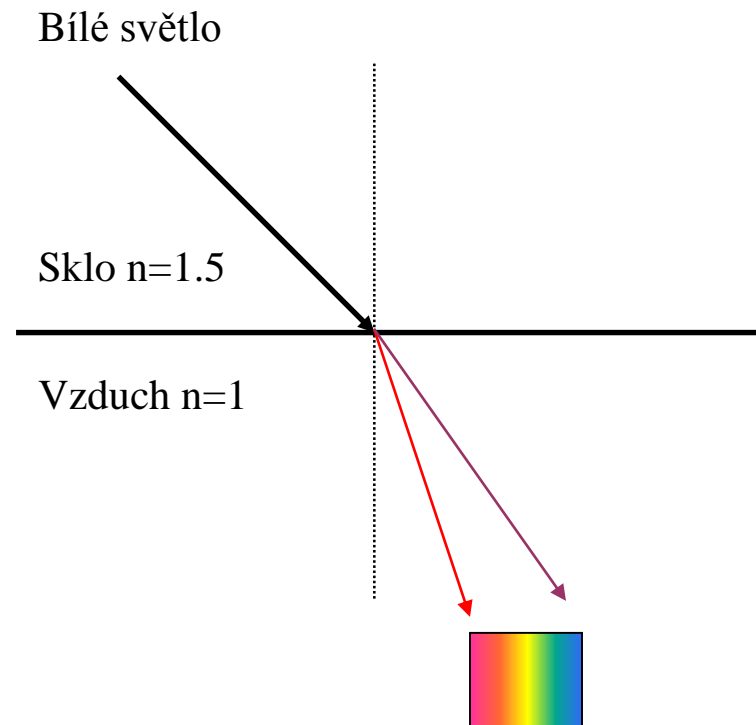
$n=1.342742$ modré

$\lambda=546\text{nm}$

$n=1.334466$ žluté

$\lambda=768\text{nm}$

$n=1.32889$ červené

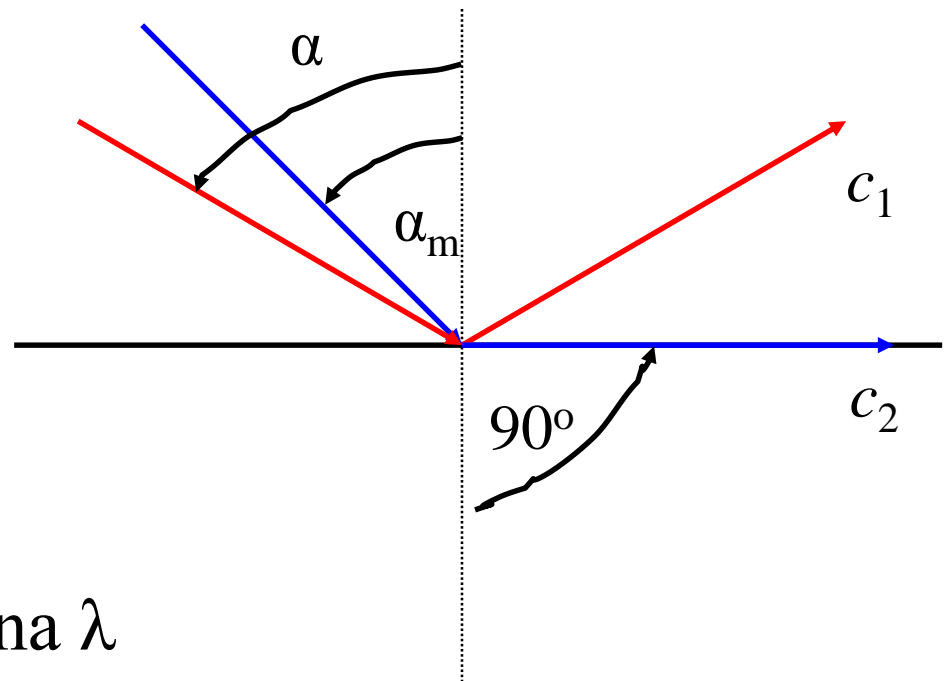

Úplný (totální) odraz

Pro index lomu $n_1 > n_2$ nastává pro úhly $\alpha > \alpha_m$ pouze odraz

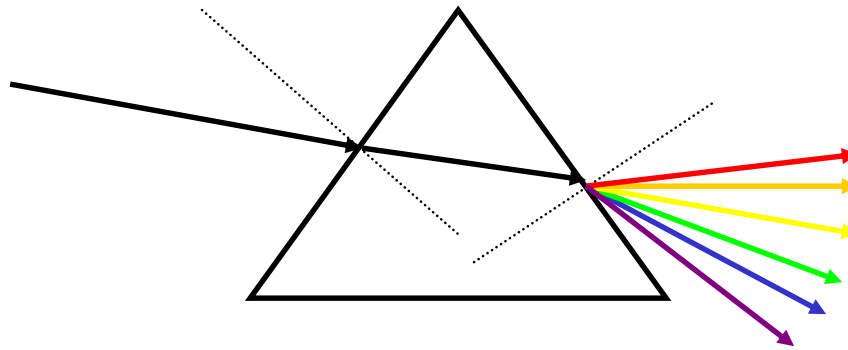
$$\sin \alpha_m = \frac{n_2}{n_1}$$

Mezní úhel α_m závisí na λ

Spektroskopie

Rozklad světla při lomu na optickém hranolu

Využívá disperze k prostorovému oddělení jednotlivých vlnových délek